

Federació de Municipis de Catalunya

Les ocupacions il·legals d'habitatges: un enfocament des de la seguretat jurídica i la protecció dels drets

Conferència a càrrec d'Àngel García Fontanet, ex-magistrat i president
de la Fundació Carles Pi i Sunyer d'Estudis Autonòmics i Locals

Barcelona, 17 de març de 2017

SUMARI

- I. INTRODUCCIÓ**
- II. ANTECEDENTS I CONTROVÈRSIA SOBRE LA PUNICIÓ DEL DELICTE D'OCUPACIÓ PACÍFICA I IL·LEGAL**
- III. BÉ JURÍDIC PROTEGIT**
- IV. TIPICITAT I SUBJECTES DEL DELICTE**
- V. L'OCUPACIÓ IL·LEGAL D'HABITATGES DE PROTECCIÓ O TITULARITAT PÚBLICA**
- VI. ANTIJURIDICITAT**
- VII. CULPABILITAT**
- VIII. QÜESTIONS PROCESSALS**
- IX. CONCLUSIONS**
- X. ANNEX JURISPRUDENCIAL SELECCIONAT**

I. Introducció

El Codi Penal és, sens dubte, uns dels nostres textos legals principals.

Cada situació política disposa del seu CP; així la I Restauració borbònica de 1876 va tenir, degudament adaptat, el Codi del 1870; la Dictadura de Primo de Rivera (1923-1930) va promulgar el de 1928; la II República, el de 1932; el Règim de Franco el de 1944 mentre que la II Restauració borbònica i el sistema democràtic instaurat a partir de 1977, després d'importants modificacions, va aprovar el de 1995, que fins avui ha estat objecte de substancials canvis, essent un dels més notables els produïts per la Llei 1/2015 de 30 de març.

Es tracta d'un fenomen natural. Tot sistema polític està basat en una taula de valors: religiosos, polítics, socials i econòmics que pretenen defensar a través de l'ordenament jurídic, concretament, amb el CP, quan es tracta de les infraccions més greus.

Així, durant el Franquisme, per exemple, el marit podia matar a la seva esposa si la sorprenia cometent adulteri; l'expedició d'anticonceptius estava penada i l'avortament era un dels delictes més greus del Codi Penal mentre que el delicte fiscal no existia com, tampoc pràcticament, els delictes econòmics o de corrupció; i tot això sense necessitat de recórrer a la dura repressió assenyalada en la anomenada delinqüència política, que no era més que el normal exercici dels drets democràtics.

La Constitució de 1978 representa, sens dubte, una autèntica revolució política però seria, tanmateix, exagerat dir que significa, també, un canvi radical en l'aspecte econòmic-social.

S'ha dit, encertadament, que la Constitució de 1978 és compatible tant amb el capitalisme com amb el socialisme i que tot queda supeditat a la voluntat política dels successius governs i de les majories parlamentàries.

És cert que s'han produït canvis substancials i per a convèncer-se d'això només cal comprovar quina classe de persones i personatges són ara, clients habituals dels nostres tribunals penals, amb totes les vicissituds i desigualtats que es vulgui.

Estem, en l'actualitat, en una societat complexa, dividida i fins i tot enfrontada amb moltes qüestions.

Els límits del dret de la propietat immobiliària és una d'elles. Oblidada l'antiga polèmica sobre la propietat rústica, els latifundis, les grans finques així com la seva reforma, avui el protagonisme l'ocupa la propietat immobiliària urbana sotmesa, en gran mesura, a la legislació urbanística.

En aquest context cal enquadrar la protecció concedida als propietaris- posseïdors dels habitatges que no són constitutius de “morada” recollida en l’art. 245.2 del CP introduït mitjançant la reforma de 1995 i que manté la Llei 1/2015 de 30 de març.

L’art. 245.2 del CP estableix que serà penat “el qui ocupi, sense l’autorització pertinent, un immoble, habitatge o edifici aliens que no constitueixin “morada”, o s’hi mantingui contra la voluntat del seu titular, ha de ser castigat amb la pena de multa de tres a sis mesos”

Com un reflex de la divisió de la nostra societat, el precepte no ha estat rebut pacíficament, no només per la doctrina sinó tampoc pels Tribunals, els quals, com veurem, es resisteixen a la seva aplicació fent servir l’anomenada interpretació teleològica a fi d’adequar el precepte al principi d’intervenció mínima del dret penal, excloent, per exemple, les ocupacions de mínima durada.

No falten, tanmateix, alguns Tribunals que realitzen una interpretació formal d’aquesta figura delictiva quan entenen que l’estat d’abandonament de l’immoble o la falta de permanència en el mateix, no converteix en atípica l’ocupació.

Aquesta discrepància jurisprudencial produeix, com és lògic, perplexitat i confusió entre els diferents operadors jurídics, especialment, els situats a primera línia, Policia i Judges d’Instrucció, que repercuteix en una creixent inseguretat jurídica sorgida perquè uns fan prevaldre la protecció de la propietat i els altres atenen, primer, els drets socials de les persones sense o amb pocs mitjans econòmics.

La postura d’aquests últims sobredimensiona el paper constitucional de la Judicatura quan envaeix els poders del legislador per la via de la interpretació, actitud no exempta de perills.

Cal tenir en compte, també, que juntament amb els ocupes desfavorits han aparegut autèntiques màfies d’extorsionadors que trafiquen i s’enriqueixen a la vista d’aquesta actitud judicial sumada a la por dels propietaris i a les despeses que comporta tot aquest procés civil.

Una possible solució, més respectuosa amb la llei i més sensible amb els efectes de la crisi econòmica i amb el respecte dels drets de les seves víctimes, seria ajustar-se més a la llei, abandonant perillosos activismes judicials, amb l’aplicació generosa i oberta de les circumstàncies eximentes i atenuants.

El tema de l’ocupació il·legal i pacífica d’habitatges està en la primera plana de l’actualitat.

Els mitjans de comunicació recullen que en els últims sis mesos, s'ha detectat a Barcelona un increment del 66% en el nombre d'ocupacions d'aquesta mena. A la Llagosta s'ha produït un autèntic conflicte d'ordre públic sobre l'ocupació de 12 habitatges que, sembla, que ja està solucionat. Les xarxes mafioses prosperen, abunda la col·locació de portes anti okupes, la inhibició judicial i la distinció entre vivendes propietat de particulars o de persones jurídiques persisteix.

Mentrestant, segons publica "La Vanguardia" de 16 de març de 2017 "El govern d'Ada Colau anteposa la mediació a l'enfrontament, per no contrariar el seu electorat", i que existeix un pacte de no agressió entre l'Ajuntament de Barcelona i els okupes.

Així les coses, el Grup Parlamentari Mixt, del Congrés dels Diputats, ha presentat un proposició de llei de modificació de la LEC 2000, per mitjà de la qual, i després de reconèixer que l'actual protecció penal és inadequada, estableix un procediment civil de desallotjament exprés dels okupes, que s'acordaria amb la simple admissió de la corresponent demanda.

Es tracta d'un projecte ben intencionat però millorable. Com a mínim s'hauria d'eliminar l'obligatorietat de disposar d'advocat i de procurador, al menys, com en el procés minoritari, quan l'okupa demandat no faci oposició al desallotjament.

II. Antecedents i controvèrsia sobre la punició del delictes d'ocupació pacífica e il·legal d'habitatges

El delictes d'ocupació d'immobles no destinats a "morada" va ser introduït pel CP de 1995, sent objecte de constants crítiques doctrinals i jurisprudencials en base als principis de subsidiarietat i d'intervenció mínima del Dret penal, subsistint a la reforma efectuada per la Llei 1/2015, de 30 de març.

Aquesta figura delictiva ja estava prevista, tanmateix, en l'Avantprojecte del nou CP de 1983 i va ser recollida en el CP de 1928, art. 709.

Abans del 1995 se subsumien aquests fets en el delictes o falta de coaccions (art. 496 i 585 del CP del 1973 i STS 13.2.80) i en la usurpació de l'art. 517 (SSTS de 27.4.82, 7.12.81, i 21.4.81).

És cert que el legislador de 1995 va entendre que la conducta dels okupes mereixia un retret penal, no sense oposició (seguint l'exemple dels art. 633 i 637 del CP italià).

Així des del principi d'intervenció mínima, del caràcter fragmentari del Dret penal, de la seva interpretació restrictiva i de la seva aplicació no analògica ni extensiva, s'ha defensat la despenalització d'aquesta conducta.

La seva defensa, no obstant, no ofereix grans dificultats. Que s'hagi optat per castigar els ocupants amb una pena de naturalesa pecuniària fa que el que es pretén sigui, no tant la imposició d'un càstig, sinó oferir una via més ràpida i efectiva que la civil, llarga i costosa, al titular del bé o el dret usurpat.

Les raons de prevenció general emparen el judici del legislador.

L'aplicació d'aquells principis provoca que la utilització de l'art. 245.2 del CP quedi reservat per aquelles situacions més greus o de major significació però la qüestió, com ja hem assenyalat, no deixa de ser polèmica.

Existeixen diverses tesis davant d'aquestes ocupacions una, la més protectora de la propietat i de la possessió, davant d'aquesta ocupació no autoritzada i realitzada, normalment, mitjançant la utilització de la força en les coses, sosté que el propietari, el posseïdor o els seus representants legals han de presentar denúncia policial dirigint-se a la Comissaria més propera del domicili ocupat i presentar denúncia davant els fets ocorreguts. Ha de denunciar en el seu cas el trencament del pany o porta d'entrada, la usurpació de la possessió del bé immoble, els danys produïts i la privació de l'entrada per part del posseïdor, etc.

La denúncia policial és la materialització externa de la falta de consentiment de la persona davant aquesta ocupació que sol·licita la seva finalització immediata i provoca l'inici de Diligències Prèvies pel Jutjat d'Instrucció.

Aquesta postura, tanmateix, no és compartida per tots els Tribunals.

Alguns, possiblement, la majoria exclouen d'aquesta protecció penal els immobles que no estan en condicions de ser habitats, els que no els posseeixen i gaudeixen d'una manera efectiva o no obtenen d'aquesta possessió una utilitat personal, els immobles en evident estat d'abandonament, els desocupats durant un llarg període de temps. En definitiva, el decisiu és, exclusivament, el fet de l'ocupació de l'immoble sinó les condicions en què es trobi aquest immoble; quedarien fora de protecció masies i edificis no habitats, cinemes, teatres abandonats, etc.

No es pot ocultar que la multiplicació del fenomen ocupa és una realitat a causa de la crisi econòmica i la manca d'habitatges per moltes persones mancades de mitjans.

També és cert que existeixen molts immobles deshabitats per diverses raons i els seus ocupes posen panys nous i realitzen altres actes que s'apropen per donar una aparença de legalitat a la seva usurpació arribant, inclús, a arrendar-los a terceres persones o a exigir quantitats de diners als seus legítims posseïdors aprofitant-se del cost i de la lentitud dels jutjats civils.

III. Bé jurídic protegit

El bé jurídic protegit és la possessió d'immobles, sempre que aquests no s'utilitzin com a "morada".

Davant aquest tipus penal, el delicte de "allanamiento de morada" (art. 202/204 del Codi penal) protegeix, en canvi, el dret a la intimitat de l'habitatge o residència habitual.

La usurpació immobiliària de l'art. 245.2 del CP es troba ubicada en el Títol XIII, Llibre II, delictes contra el patrimoni i contra l'ordre socioeconòmic.

Es protegeix una relació específica del propietari sobre la cosa, una situació de fet consistent en el poder absolut sobre la cosa.

La possessió constitueix una situació fàctica emparada per l'ordenament jurídic.

A la protecció interdictal de la possessió es suma, una altra de naturalesa penal, definint com a delicte la conducta de l'art. 242.2 del CP.

Aquest precepte es refereix a un dret real immobiliari de pertinença aliena, en la seva modalitat no violenta (tot i que acostuma a concórrer la força en les coses), sobre un immoble, habitatge o edificis aliens no constitutius de "morada".

Es protegeix, per tant, la possessió i mai la propietat no acompanyada de possessió ja que l'autor danya la possessió immediata de l'immoble perquè mai es qüestiona la propietat del mateix.

La possessió protegida és derivada de la propietat i, també d'un dret real o personal diferent a la propietat, com l'usdefruit o l'arrendament.

En aquest sentit la possessió protegida és la immediata i material del bé que determina un us directe de la cosa, efectiva i generadora d'una utilitat individual. Queden, per tant, desprotegits penalment, els immobles en evident estat notori d'abandonament, els desocupats durant un llarg període de temps, els ruïnosos, sense perjudici que l'Administració adopti, per aquests, les mesures oportunes per assegurar la vida i la integritat físiques de les persones.

La qüestió del caràcter aliè és una qüestió civil que cal resoldre com una qüestió prejudicial del delicte d'usurpació quan els drets de la propietat sobre un immoble o un altre dret personal o real apareguin fundats en un títol autèntic o en actes indubitats de possessió (art. 6 LECRI).

S'argumenta, així mateix, que aquesta possessió per estar protegida penalment ha de ser socialment manifesta (així no queda protegit un apartament abandonat durant un llarg període de temps sense concurrència d'actes de voluntat de possessió manifesta).

IV. Tipicitat i subjectes de delicte

L'acció típica de delicte de l'art. 245.2 del CP ve representada per l'ocupació pacífica d'un immoble, habitatge o edifici, sempre que no sigui "morada", perquè llavors s'aplicaria, si es donessin tots els seus elements, el delicte de violació de domicili. Comprèn dues modalitats:

- a) El subjecte actiu ocupa, sense l'autorització deguda, un immoble, habitatge o edifici aliè que no constitueix "morada".
- b) El subjecte actiu, que accedeix a l'immoble, habitatge o edifici aliè que no constitueix "morada", amb el consentiment del seu titular, es manté en la possessió d'aquest contra la voluntat del seu titular.

Pot donar-se en concurs amb altres delictes com la defraudació de corrent elèctric, danys, lesions, etc.

Examinem les principals característiques de l'acció típica, segons la jurisprudència menor de les Audiències Provincials (el TS, ateses les regles de la competència objectiva, pràcticament, no ha tingut ocasió de pronunciar-se sobre aquesta figura delictiva, com pot comprovar-se en l'Annex jurisprudencial adjunt).

- A) Es tracta d'ocupacions sense títol jurídic de qui les ocupa, que lesionen el bé jurídic protegit i en què l'ocupant té la intenció d'exercir drets possessoris sobre l'immoble. El precari ha estat admès com a títol suficient. L'ocupació de finques rústiques, com que no són habitables, no s'ajusten en el tipus.

No són punibles les ocupacions de finques ruïnoses abandonades, els solars, ni aquelles en què no existeixi una possessió socialment manifesta. No s'ha de confondre abandonament amb desocupació temporal. S'admet l'ús intermitent com es demostra (art. 460 CC) en què la possessió civil no es perd fins que hagi transcorregut un any. La titularitat de l'immoble ha de ser clara, indubitada.

- B) L'immoble no ha de ser "morada", descartant-se xaboles, casetes i edificacions similars si no disposen dels serveis bàsics que demana complir el Codi tècnic de l'Edificació. De no estar ocupat no constitueix "morada", per manca d'ús. No s'ha de confondre el concepte de "morada" amb el de domicili en sentit jurídic-civil (art. 40 CC).

Morada és un espai tancat o en part obert i destinat al desenvolupament de les activitats relatives a la vida privada, personal o familiar, conformant un reducte infranquejable per aquelles persones a les que el titular de l'habitatge no concedeixi expressa o tàcitament l'autorització per a traspasar el seu llindar o romandre en ella.

És de major amplitud que el terme civil de domicili (art. 40 CC), i comprèn tant la residència habitual com l'accidental o transitòria, no sent necessari que es tracti d'un immoble i amb independència de la seva senzillesa o modèstia (habitacions d'hotel, barraques, coves, tendes de campanya, autocaravanes i cabanyes).

Es protegeix l'última esfera o refugi de les persones, al marge del seu aspecte concret.

Es protegeix la inviolabilitat domiciliària garantida per l'art. 18.2 CE.

C) És necessari una certa permanència en l'ocupació de l'immoble.

No és punible l'ocupació temporal, transitòria o ocasional. Són innocus els actes possessoris per breu entrada com entrar per dormir, encara que no falten sentències condemnatòries d'ocupacions il·legals.

En general s'exigeix un apoderament físic de l'immoble que ocasioni una desposseïció continuada, permanent i estable en el temps del titular, continuïtat i permanència, és a dir, no amb caràcter esporàdic ni passatger.

S'exigeix una certa continuïtat, és a dir, un desapoderament continuat en el temps que realment impedeixi al legítim usuari l'exercici de les seves facultats.

D) La voluntat contrària a l'ocupació per part del titular de l'immoble manifestada en qualsevol moment, encara que sigui posterior.

El consentiment ha de ser acreditat per l'acusat.

El manteniment en contra de la voluntat del titular exigeix la concurrència de requeriment de desallotjament. De vegades, s'exigeix, un previ requeriment de desallotjament. És suficient amb un consentiment tàcit, com la indolència del propietari.

El subjecte actiu i passiu: actiu pot ser qualsevol persona distinta del posseïdor legítim inclús pot ser-ho el propietari quan estigui obligat a respectar un altre dret concurrent al seu, per exemple, un arrendatari. El passiu, el propietari o el posseïdor legítim.

En els casos de titulars d'immobles que normalment no s'hi resideixi, la Comunitat de propietaris està legitimada per a la presentació de la corresponent demanda sempre que s'acrediti que l'ocupació s'ha comunicat al propietari i que pel temps transcorregut ha legitimat a la Comunitat perquè formuli la denúncia.

V. L'ocupació il·legal d'habitatges de protecció o titularitat pública

La normativa que considerem és la relativa als béns de les entitats locals. Està representada en els arts. 79 de la Llei 7/85, de 2 d'abril; 74 i seg. del RD legislatiu 781/86, de 18 d'abril; en el RD 1372/86, de 13 de juny; en el Reglament de Béns de les Entitats Locals (que qualifica els habitatges municipals com a béns patrimonials, per no estar destinats a un ús o servei públic ni a l'aprofitament del comú dels veïns i constituir font d'ingressos), per tant, el règim jurídic serà el fixat per aquest tipus de béns de titularitat pública.

El TS ha declarat per mitjà de Sentència de 12 de novembre de 2014, la compatibilitat de les accions administratives d'autotutela (la recuperació d'ofici, el desnonament administratiu) amb les vies penals de concórrer els elements del tipus del dèbit d'usurpació. L'Administració pública serà objecte passiu i el subjecte actiu pot ser-ho qualsevol persona distinta del titular.

VI. Antijuridicitat

No n'hi ha prou que l'acció sigui típica, si no que, a més, ha de ser antijurídica, cal que no estigui protegida per una causa de justificació. Les causes de justificació són situacions reconegudes pel Dret, en què l'execució d'un fet tipus, queda permès. Els eximents venen recollits en els arts. 20 i 21.1a. del CP (els complets i els incomplets). També seria factible l'aplicació de l'atenuant analògica molt qualificada de l'art. 21.6 del CP. L'eximent més al·legada en el cas de l'art. 245.2 del CP és el d'estat de necessitat. És difícil que sigui apreciat, doncs acostuma a valorar-se que el subjecte disposava d'un mitjà menys lesiu i igualment eficaç per evitar el mal propi o aliè. L'atur, sense altres connotacions, no justifica l'apreciació de l'eximent completa o incompleta. La situació de misèria o necessitat, en tant que productora d'un efecte psicològic de pertorbació, ha estat considerada com atenuant analògica.

L'apreciació de circumstàncies atenuants produeix una rebaixa de la pena a ser imposta (art. 61 del CP).

Malgrat que aquest delictes d'usurpació, és generalment comès per persones amb escassos recursos econòmics, els Tribunals són poc inclinats a estimar l'eximent d'estat de necessitat; com és en el cas de ser perceptor de diverses ajudes socials. S'observa, no obstant, l'eximent completa d'estat de necessitat (SAP de Madrid, de 17 d'octubre de 2014), si l'acusat solament disposava d'ingressos per la suma de 400 euros mensuals.

Les simples declaracions dels ocupants, no són prou per l'apreciació de l'estat de necessitat.

Si existís la possibilitat d'anar a centres d'assistència social per a demanar ajuda, l'estat de necessitat seria rebutjat.

En aquests casos la doctrina manté que s'hauria d'actuar amb més generositat, tal i com es fa quan es tracta d'aixoplugar a menors.

VII. Culpabilitat

Es tracta d'un delictes dolós (no susceptible de comissió culposa o imprudent) que exigeix d'un ànim especial a l'hora de la seva execució. Es necessita una voluntat de fer la cosa com seva), amb vocació de permanència. Si l'autor desconeix el caràcter aliè de l'immoble o està convençut de bona fe d'estar en possessió d'un títol just, la seva conducta és impune.

VIII. Qüestions processals

A banda de les que ja hem exposat, cal destacar-ne dues: la mesura de l'immediat desallotjament de l'immoble ocupat i el tractament processal que ha de concedir-se al fet de l'ocupació presumptament il·legal, ja que el delictes d'usurpació de l'art. 245.2 del CP ha passat a ser considerat com delictes lleu, atesa la penalitat amb què és castigat.

Pel que fa a la primera l'art. 13 de la LECRI, autoritza l'adopció com a primeres diligències, entre d'altres, les dirigides a la protecció dels ofesos/perjudicats pel delictes.

És pacífic afirmar que entre elles es troba el desallotjament immediat durant o després del procés.

Aquesta mesura pot ser adoptada tant per la policia com pel Jutge d'Instrucció. El procés judicial comença amb la denúncia davant la Policia o al Jutjat de Guàrdia i es

substància pels tràmits de delictes lleus (art. 962 i seg. LECRI), amb els quals ha disminuït, encara més, el retret penal per aquest delictes.

Pel que fa a la segona, el nou procediment, en ser més ràpid i concentrat ha disminuït les possibilitats d'un acord per evitar el judici.

La Sentència és dictada pel Jutge d'Instrucció i es pot apel·lar davant l'Audiència Provincial, que constituïda amb un sol magistrat, decideix definitivament.

Aquesta circumstància ha multiplicat els òrgans judicials que intervenen en aquests processos, de manera que la confusió i la contradicció queden, encara, més assegurades, ja que no existeix un Tribunal unificador de la jurisprudència.

IX. Conclusions

1. El delictes d'ocupació pacífica i il·legal d'habitatges aliens, està dirigit a la protecció penal, a mínim nivell, de la propietat/possessió dels mateixos ha estat contestat per molts Tribunals, en considerar suficient la protecció civil. Tot això produeix una gran confusió i inseguretats jurídiques.
2. L'art. 245.2 del CP pretén més que la imposició d'una pena, l'oferiment d'una via més ràpida i eficaç que la civil i menys costosa.
3. Queden exclosos de la protecció penal, els immobles que no estiguin en condicions d'ésser habitats, els no posseïts d'una manera efectiva, els aparentment abandonats, masies, els no habitats, cinemes i teatres abandonats, els ruïnosa.
4. Queden protegides les segones residències ja que no es pot confondre abandonament amb desocupació.
5. Es protegeix la possessió immediata i material generadora, d'una utilitat social i socialment manifesta.
6. L'immoble no ha de constituir la "morada" d'una persona ni ha d'haver-se fet servir la violència o la intimidació en les persones, però sí força en les coses.
7. No són punibles, com a regla general, les ocupacions breus, transitòries, ocasionals.
8. El consentiment ha de ser acreditat per l'acusat, sent suficient el tàcit.

9. Restringida l'aplicació de l'eximent o atenuant de l'estat de necessitat. No són suficients les declaracions de l'acusat per acreditar-la. Si existeixen menors amb necessitats d'aixopluc, s'actua amb més flexibilitat.
10. El delictes de l'art. 242.5 del CP, és dolós i no és possible la seva comissió culposa o imprudent.
11. Possibilitat d'adoptar l'immediat desallotjament per part de la Policia i del Jutge d'Instrucció. La protecció penal dels habitatges de titularitat pública és idèntica a l'atorgada a les de titularitat privada.
12. Una possible via intermèdia podria ser abandonar algunes de les exigències de la interpretació teleològica de l'article 245.2 i admetre, amb gran generositat, la concurrència d'eximents i atenuants.
13. L'ocupació il·legal no és la via correcta per a l'accés al dret constitucional de l'habitatge.
14. La proposició de llei del Grup Mixt del Congrés dels Diputats és un projecte ben intencionat però insuficient i millorable.

Angel Garcia Fontanet

Barcelona, març 2017

Annex jurisprudencial seleccionat

A) *STS Sala 2a, de 15 de novembre de 2004. RJ/2004/8013*

Fets provats, pàg. 2 i 3 de la Sentència.

Fonaments de Dret, pàg. 12 de la sentència. La sentència va ser absolutòria del delictes d'usurpació de l'art. 245.2 del CP.

B) *STS Sala 2a, de 12 de novembre de 2014. RJ/2014/6179*

Fets provats, pàg. 3, 4, 5, 6, 7 i 8 de la sentència. La sentència va ser absolutòria del delictes d'usurpació de l'art. 245.2 del CP.

C) *Sentència de l'Audiència Provincial de A Coruña, de 17 de desembre de 2015. JUR/2016/19402*

Fets provats, pàg. 2 de la Sentència.

Fonaments de Dret, pàg. 2, 3 i 4 de la sentència. La sentència va ser absolutòria del delictes d'usurpació de l'art. 245.2 del CP.

D) *Sentència de l'Audiència Provincial de Girona, de 9 de desembre de 2016. JUR/2016/21963*

Fets provats, s'accepten sense reproduir els fets provats de la sentència impugnada. Pàg. 1 de la sentència.

Fonaments de Dret, pàg. 1, 2, 3 i 4 de la sentència. La sentència va ser absolutòria del delictes d'usurpació de l'art. 245.2 del CP.

E) *Sentència de l'Audiència Provincial de València, de 22 de desembre de 2015. JUR/2016/38048*

Fets provats, pàg. 2 de la Sentència.

Fonaments jurídics, pàg. 2 i 3 de la sentència. La sentència va ser absolutòria del delictes d'usurpació de l'art. 245.2 del CP.

F) *Sentència de l'Audiència Provincial de Madrid, de 28 de gener de 2016. JUR/2016/53895*

Fets provats, pàg. 1 i 2 de la sentència.

Fonaments de Dret, pàg. 2 i 3 de la sentència. La sentència va ser absolutòria del delictes d'usurpació de l'art. 245.2 del CP.

G) *Sentència de l'Audiència Provincial de Madrid, de 3 de març de 2016. JUR/2016/95767*

Fets provats, pàg. 2 de la sentència.

Fonaments de Dret, pàg. 2, 3 i 4 de la sentència. La sentència va ser condemnatòria del delictes d'usurpació de l'art. 245.2 del CP.

- H) *Sentència de l'Audiència Provincial de Madrid de 4 de març de 2016. JUR/2016/92306*
Fets provats, pàg. 2 de la sentència.
Fonaments jurídics, pàg. 3 i 4 de la sentència. La sentència va ser condemnatòria del delictes lleu d'usurpació d'immobles de l'art. 245.2 del CP.
- I) *Sentència de l'Audiència Provincial de Madrid de 14 de març de 2016. JUR/2016/92503*
Fets provats, pàg. 2 de la sentència.
Fonaments de Dret, pàg. 2, 3, 4, 5 i 6 de la sentència. La sentència va ser condemnatòria del delictes lleu d'usurpació de l'art. 245.2 del CP.
- J) *Sentència de l'Audiència Provincial de Barcelona de 15 de març de 2016. JUR/2016/100018*
Fets provats, no s'accepten els que recull la sentència impugnada, sense reproduir-los. Tampoc s'estableixen els fets que es consideren provats, pàg. 2 de la sentència.
Fonaments de Dret, pàg. 2, 3, 4 i 5 de la sentència. La sentència va ser absolutòria del delictes lleu d'usurpació de l'art. 245.2 del CP.
- K) *Sentència de l'Audiència Provincial de Madrid de 18 de març de 2010. JUR/2016/94186*
Fets provats, pàg. 2 de la sentència.
Fonaments de Dret, pàg. 2, 3, 4, 5 i 6 de la sentència. La sentència va ser absolutòria del delictes lleu d'usurpació de l'art. 245.2 del CP.
- L) *Sentència de l'Audiència Provincial de Barcelona de 5 d'Abril de 2016. JUR/2016/126252*
Fets provats, pàg. 2 de la sentència.
Fonaments de Dret, pàg. 2, 3, 4, 5, i 6 de la sentència. La sentència va ser absolutòria del delictes lleu d'usurpació de l'art. 245.2 del CP.
- M) *Sentència de l'Audiència Provincial de Tarragona de 8 d'abril de 2016. JUR/2016/134310*
Fets provats, pàg. 1 i 2 de la sentència.
Fonaments jurídics, pàg. 2, 3, 4 i 5 de la sentència. La sentència va ser absolutòria del delictes lleu d'usurpació de l'art. 245.2 del CP.
- N) *Sentència de l'Audiència Provincial de Madrid d'11 de novembre de 2011. ARP/2011/1351*
Fets provats, pàg. 2 de la sentència.
Fonaments de Dret, pàg. 2, 3 i 4 de la sentència. La sentència va ser absolutòria del delictes lleu d'usurpació de bens immobles.

O) *Sentència de l'Audiència Provincial de Madrid de 23 de setembre de 2004. ARP/2005/741*

Fets provats, pàg. 1 de la sentència.

Fonaments de Dret, pàg. 2 i 3 de la sentència. La sentència va ser condemnatòria del delictes d'usurpació.

P) *Sentència de l'Audiència Provincial de Madrid, de 20 de febrer de 2004. JUR/2004/260867*

Fets provats, s'accepten els que recull la sentència recorreguda, però no es reproduïxen.

Fonaments de Dret, pàg. 2, 3, 4, 5, 6, 7 i 8 de la sentència. La sentència va ser absolutòria del delictes d'usurpació.

Q) *Sentència de l'Audiència Provincial de Cadis de l'1 de setembre de 2016. ARP/2016/1257*

Fets provats, pàg. 2 de la sentència.

Fonaments de Dret, pàg. 2, 3, 4, 5 i 6 de la sentència. La sentència va ser absolutòria del delictes d'usurpació.

R) *Sentència de l'Audiència Provincial de València, de 5 de setembre de 2016. JUR/2016/247147*

Fets provats, s'accepten els de la sentència impugnada, consignats en la pàg. 1 de la Sentència.

Fonaments de Dret, pàg. 2, 3, 4 i 5 de la sentència. La Sentència va ser condemnatòria del delictes d'usurpació.

S) *Sentència de l'Audiència Provincial de Madrid de 20 de febrer de 2004. JUR/2004/260867*

Fets provats, s'assumeixen els de la sentència apel·lada, però no es reproduïxen.

Fonaments de Dret, pàg. 2, 3, 4, 5, 6, 7 i 8 de la sentència. La sentència va ser absolutòria del delictes d'usurpació.

T) *Sentència de l'Audiència Provincial de València, de 14 d'octubre de 2002. ARP/2003/36*

Fets provats, pàg. 1 i 2 de la Sentència.

Fonaments de Dret, pàg. 2 i 3 de la sentència. La sentència va ser absolutòria del delictes d'usurpació.

U) *Sentència de l'Audiència Provincial de Castelló, de 23 de gener de 2001. ARP/2001/27*

Fets provats, pàg. 1 i 2 de la Sentència.

Fonaments de Dret, pàg. 2, 3 i 4 de la sentència. La sentència va ser condemnatòria del delictes d'usurpació.

V) *Sentència de l'Audiència Provincial de Barcelona, de 8 de juny de 2001. ARP/2001/568*

Fets provats, s'accepten en part, els de la sentència apel·lada.

Fonaments de Dret, pàg. 2 de la sentència. La sentència va ser absolutòria del delictes d'usurpació.

W) *Sentència de l'Audiència Provincial de Màlaga, de 9 d'octubre de 2000. ARP/2000/2270*

Fets provats, pàg. 1 de la sentència. S'accepten, en part, els de la sentència recorreguda.

Fonaments de Dret, pàg. 2 i 3 de la Sentència. La sentència va ser absolutòria del delictes d'usurpació.

X) *Sentència de l'Audiència Provincial de Còrdova, de 9 d'octubre de 2000. ARP/2000/2535*

Fets provats, s'admeten els acceptats per la sentència apel·lada.

Fonaments de Dret, pàg. 2 i 3 de la sentència. La sentència va ser condemnatòria amb concurrència de l'eximent incomplet de l'estat de necessitat.

Y) *Sentència de l'Audiència Provincial de Guipúscoa, de 6 de juny de 2000. ARP/2000/1824*

Fets provats, pàg. 1 i 2 de la sentència.

Fonaments de Dret, pàg. 2 i 3 de la sentència. La sentència va ser condemnatòria del delictes d'usurpació.

Z) *Sentència de l'Audiència Provincial de Sevilla, de 19 d'abril de 2000. ARP/2000/1852*

Fets provats, pàg. 1 i 2 de la sentència.

Fonaments de Dret, pàg. 2 i 3 de la sentència. La sentència va ser absolutòria del delictes d'usurpació.

AA) *Sentència de l'Audiència Provincial de València, de 4 de febrer de 2000. ARP/2000/2213*

Fets provats, pàg. 1 de la sentència.

Fonaments de Dret, pàg. 2 de la sentència. La sentència va ser absolutòria del delictes d'usurpació.

BB) *Sentència de l'Audiència Provincial de Burgos, de 17 de gener de 2000. ARP/2000/12*

Fets provats, pàg. 1 i 2 de la sentència.

Fonaments de Drets, pàg. 2, 3 i 4 de la sentència. La sentència va ser condemnatòria del delictes d'usurpació.

CC) Sentència de l'Audiència Provincial de Múrcia, de 17 de maig de 1999. ARP/1999/2165

Fets provats, pàg. 1 i 2 de la sentència.

Fonaments de Dret, pàg. 2 i 3 de la sentència. La sentència va ser condemnatòria del delictes d'usurpació.

DD) Sentència de l'Audiència Provincial de València, de 3 de juny de 1999. ARP/1999/2068

Fets provats, pàg. 2 de la sentència.

Fonaments de Dret, pàg. 2 i 3 de la sentència. La sentència va ser condemnatòria del delictes d'usurpació.

EE) Sentència de l'Audiència Provincial de Saragossa, de 18 de febrer de 1999. ARP/1999/375

Fets provats, pàg. 2 i 3 de la sentència.

Fonaments de Dret, pàg. 3 de la sentència. La sentència va ser absolutòria del delictes d'usurpació.

FF) Sentència de l'Audiència Provincial de Girona, de 5 de febrer de 1999. ARP/1999/61

Fets provats, pàg. 1 de la sentència.

Fonaments de Dret, pàg. 2, 3 i 4 de la sentència. La sentència va ser absolutòria del delictes d'usurpació.

GG) Sentència de l'Audiència Provincial de Segovia, de 29 d'octubre de 1998. ARP/1998/5059

Fets provats, pàg. 1 i 2 de la sentència.

Fonaments de Dret, pàg. 2, 3 i 4 de la sentència. La sentència va ser absolutòria del delictes d'usurpació.

HH) Sentència de l'Audiència Provincial de Saragossa, de 28 d'octubre de 1998. ARP/1998/4126

Fets provats, pàg. 2 de la sentència.

Fonaments de Dret, pàg. 2 de la sentència. La sentència va ser absolutòria del delictes d'usurpació.

II) Sentència de l'Audiència Provincial de Huelva, de 8 d'octubre de 1998. ARP/1998/5276

Fets provats, pàg. 1 i 2 de la Sentència, (no es reproduïxen els assumits per la sentència apel·lada).

Fonaments de Dret, pàg. 2 i 3 de la sentència. La sentència va ser absolutòria del delictes d'usurpació.

- JJ) Sentència de l'Audiència Provincial de Madrid de 5 de maig de 1998. ARP/1998/2659*
Fets provats, pàg. 2 de la sentència.
Fonaments de Dret, pàg. 2 i 3 de la sentència. La sentència va ser condemnatòria del delictes d'usurpació.
- KK) Sentència de l'Audiència Provincial de Saragossa de 26 d'octubre de 2016. JUR/2016/254767*
Fets provats, pàg. 1 i 2 de la sentència.
Fonaments de Dret, pàg. 2, 3 i 4 de la sentència. La sentència va ser absolutòria del delictes d'usurpació.
- LL) Sentència de l'Audiència Provincial de Barcelona, de 17 de març de 1998. ARP/1998/950*
Fets provats, pàg. 1 de la sentència.
Fonaments de Dret, pàg. 2 i 3 de la sentència. La sentència va ser absolutòria del delictes d'usurpació.
- MM) Sentència de l'Audiència Provincial de Madrid, de 7 de setembre de 2016. JUR/2016/228330*
Fets provats, pàg. 1 de la sentència.
Fonaments de Dret, pàg. 2 i 3 de la sentència. La sentència va ser condemnatòria del delictes d'usurpació.
- NN) Sentència de l'Audiència Provincial de Madrid, de 22 de setembre de 2016. JUR/2016/653*
Fets provats, pàg. 1 de la sentència.
Fonaments de Dret, pàg. 2, 3, 4, 5 i 6 de la sentència. La sentència va ser absolutòria per a una de les acusades i condemnatòria per a l'altra, del delictes d'usurpació.
- OO) Sentència de l'Audiència Provincial de Barcelona, de 6 de juliol de 2016. JUR/2016/211624*
Fets provats, pàg. 2 de la sentència. S'accepten els de la sentència apel·lada però no es detallen.
Fonaments de Dret, pàg. 2, 3, 4 i 5 de la sentència. La sentència va ser condemnatòria del delictes d'usurpació.
- PP) Sentència de l'Audiència Provincial de Madrid, de 20 de juliol de 2016. JUR/2016/209048*
Fets provats, pàg. 1 de la sentència.
Fonaments de Dret, pàg. 2, 3, 4, 5, 6 i 7 de la sentència. La sentència va ser condemnatòria del delictes d'usurpació.

QQ) *Sentència de l'Audiència Provincial de Múrcia, de 16 de juny de 2016.*
JUR/2016/183179

Fets provats, pàg. 1, de la sentència.

Fonaments de Dret, pàg. 2, 3, 4, 5, i 6 de la sentència. La sentència va ser absolutòria del delictes d'usurpació.

RR) *Sentència de la Audiència Provincial de Tarragona de 17 de juny de 2016.*
JUR/2016/197848

Fets provats, pàg. 1 i 2 de la sentència.

Fonaments de Dret, pàg. 2, 3, 4 i 5 de la sentència. La sentència va ser absolutòria del delictes d'usurpació.

SS) *Sentència de l'Audiència Provincial de Madrid, de 30 de maig de 2016.*
JUR/2016/182922

Fets provats, pàg. 1 de la sentència.

Fonaments de Dret, pàg. 2, 3 i 4 de la sentència. La sentència va ser condemnatòria del delictes d'usurpació.

TT) *Sentència de l'Audiència Provincial de Madrid, de 17 de maig de 2016.*
JUR/2016/163249

Fets provats. S'accepten els de la sentència apel·lada, però no es detallen.

Fonaments de Dret, pàg. 2, 3, 4 i 5 de la sentència. La sentència va ser absolutòria del delictes d'usurpació.

UU) *Sentència de l'Audiència Provincial de Tarragona, de 13 de maig de 2016.*
JUR/2016/174472

Fets provats, pàg. 2 de la sentència. S'accepten els de la sentència apel·lada, però no es detallen.

Fonaments de Dret, pàg. 2, 3 i 4 de la sentència. La sentència va ser absolutòria del delictes d'usurpació.

VV) *Sentència de l'Audiència Provincial de Madrid, de 12 de maig de 2016.*
JUR/2016/163134

Fets provats. S'accepten els de la sentència apel·lada, però no es detallen.

Fonaments de Dret, pàg. 2, 3, 4 i 5 de la sentència. La sentència va ser condemnatòria del delictes d'usurpació.

WW) *Sentència de l'Audiència Provincial de Barcelona d'11 de maig de 2016.*
JUR/2016/175943

Fets provats. S'accepten els de la sentència apel·lada, però no es detallen.

Fonaments de Dret, pàg. 2, 3, 4 i 5 de la sentència. La sentència va ser absolutòria del delictes d'usurpació.